

Lina Wedin Hansson
Hållbarhetschef
lina.wedin-hansson@trelleborg.se

Kommunstyrelsen

Medborgarförslag om Naturum i Trelleborg

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige (KF) har fått två medborgarförslag gällande bildandet av ett Naturum i Trelleborgs kommun. Ett förslag gäller en fastighet invid fårabackarna (KS 2014/782) och ett förslag gäller Smygehamn/Sveriges sydligaste udde (KS 2016/120).

Förslaget gällande ett Naturum invid Fårabackarna remitterades för yttrande till både tekniska nämnden och samhällsbyggnadsnämnden. Båda nämnderna återkom med yttrande (TN 2015/65 och SBN 2015/85) som angav att det behövs göras en ordentlig utredning som ger underlag till projektering, förvaltning och framförallt finansiering där också huvudansvarig nämnd eller styrelse utpekas, samt att utredning behövdes av lämplig plats och förutsättningar för att bli ett välbesökt besöksmål.

När yttrandena inkom till kommunfullmäktige gavs "samhällsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden i gemensamt uppdrag att utreda förutsättningarna för ett naturrum avseende innehåll, placering, kostnader, medfinansiering samt huvudansvarig och återkomma till kommunfullmäktige för beslut". (KF 2015-06-24 §121). En gemensam utredning lämnades till KF för beslut (KS 2014/782).

Förslaget gällande ett Naturum vid Smygehamn/Sveriges sydligaste udde remitterades också till både tekniska nämnden och samhällsbyggnadsnämnden. Tekniska nämnden (TN 2016/183) och Samhällsbyggnadsnämnden (SBN 2016/59) har besvarat det medborgarförslaget med hänvisning till tidigare utredning om Naturum (KS 2014/782) och menar att nämnderna delvis har besvarat medborgarförslaget och att det krävs en politisk viljeyttring innan extern utredning kan genomföras av Naturum i Trelleborg.

Beredning

I nuläget finns en utredning genomförd av samhällsbyggnadsförvaltningen och tekniska förvaltningen 2016-03-31, "Naturum i Trelleborg", ST 2015/11, om ett möjligt Naturum i Trelleborgs kommun. Utredningen beskriver hur olika Naturum är utformade i Skåne och även en del bakgrundsmaterial utifrån Trelleborgs perspektiv. Dock finns ingen analys kring möjlig placering, innehåll, kostnader, medfinansiering eller huvudansvarig utifrån Trelleborgs förutsättningar. Däremot lyfter man behovet av samverkan med exempelvis

Turistbyråverksamheten i Smygehamn och att tre möjliga placeringar finns: Smygehuk, Skateholm och Skåre. I beredningen av vidare hantering av detta ärende har synpunkter från Östersjöterminalen AB och Visit Trelleborg AB inhämtats gällande möjliga samarbeten kring ett Naturum i Trelleborgs kommun.

Östersjöterminalen AB, genom VD Kent Jönsson, framförde att han arbetat med att titta på möjligheten för ett Naturum i Smygehuk på uppdrag av styrelsen och är därför positiv till detta. Detta är dessutom en del i framtagandet av detaljplan för Smygehuk som är pågående och bör därför involveras i den processen. Visit Trelleborg AB, genom VD Ditte Fagerlund, anför att bolaget har funderingar kring behovet av parkeringsplatser vid besöksmål Smygehuk, att ett eventuellt Naturum mycket väl kan passa in i besöksmålet Smygehuk, men har även funderingar kring om det behövs ett Naturum för att dra besökare till Smygehuk. Istället kanske det vore bättre att utveckla ett Naturum i anknytning till Skateholmsbolatsen. Dock har ingen analys gjorts av vad som är turismekonomiskt mest fördelaktigt från Visit Trelleborg AB:s sida.

I den tidigare framtagna utredningen av Naturum ingår uppförande- och driftskostnader för de från Trelleborgs kommun sett närmast liggande Naturum. Uppföringskostnader för dessa naturrum har varierat mellan 50-100 miljoner SEK. Driftkostnader varierar mellan 1-5 miljoner SEK per år. Ur ett turismekonomisk perspektiv har exempelvis Vattenriket i Kristianstad gjort en analys i oktober 2016. Den anger att Vattenriket har ca 100.000 besökare årligen, varav 15% är från utlandet och 29% är från Kristianstad kommun, 30-40% bor på hotell eller camping vid besöket på Naturum, och omsättning som kan härledas till turister som hade Vattenriket som huvudbesöksmål var ca 31 MSEK.

Örebro kommun beslutade 2014 att utlysa en projekttävling för att få förslag på utformning av ett nytt Naturum. Tävlingsuppgiften bestod bl.a. i att utforma och placera en naturumsbyggnad i ett område, samt utforma utomhusmiljö i samma område. En total projektkostnad sattes till 31 MSEK och tidplan, målsättningar och behov av ytor och funktioner tydliggjordes i utlysningens underlag. Detta är ett sätt att få fram möjliga alternativ när flera förslag på placering finns.

Naturum

Ett Naturum är en port till naturen och är tänkt att öka kunskapen om djur växter, geologi och kulturhistoria i det område Naturum ligger.

Naturvårdsverket äger rätten till namnet Naturum och logotypen enligt 1§ varumärkeslagen. Den som vill utnyttja namnet Naturum ska ansöka om detta hos Naturvårdsverket. Samråd ska ske med länsstyrelsen innan ansökan skickas in. Ett Naturum kan drivas av en länsstyrelse, en kommun eller en stiftelse.

Vikten av att hitta eventuella samordningsvinster med turistbyrå, restaurang eller andra besöksmål poängteras och har varit avgörande då andra kommuner fattat beslut om Naturum.

I Smygehuk finns tillgång till restaurang, kafé, kiosk och turistinformation, samt nära besöksmål i olika naturmiljöer på land. Havets närvaro är så klart påtaglig och kan visas upp på olika sätt. Smygehuk är redan idag en av

kommunens viktigaste besöksmål som skulle förstärkas ytterligare med ett Naturum.

I Skateholm finns ett naturreservat på den fina strandheden, en kommunal badstrand och en kiosk som är öppen under sommarsäsongen. Närheten till Skateholmsbopplatsen och Tullstorpsån med alla de restaureringsåtgärder som är gjorda gör det också mycket intressant.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis föreslår de två medborgarförslagen att ett Naturum byggs i kommunen och två olika placeringar av ett Naturum.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att ett Naturum byggs i Trelleborgs kommun för att öka utbudet av besöksmål och möjligheten att synliggöra unika värden i Trelleborg.

Besöksfrekvensen för Skateholm är idag lägre liksom servicen och tillgången till kollektivtrafik i jämförelse med Smygehuk. Smygehuk skulle kunna förstärkas som besöksmål om ett Naturum uppförs där och även synliggöra huggormarnas närvaro i Smygehuk. Å andra sidan skulle ett Naturum i Skateholm kunna kopplas till ett unikt besöksmål kopplat till forntiden i Trelleborgs kommun, även enligt förslag om "Forntid – Nutid – Hållbar framtid", vilket skulle förstärka utbudet av besöksmål i Trelleborgs kommun och även skapa ett unikt besöksmål utifrån befintliga Naturum i Skåne.

Kostnaden för ett Naturum och möjliga intäkter eller samhällsekonomiska vinster av ett Naturum beror således helt på ambitionsnivå. Enligt Örebro kommuns modell skulle man kunna fastställa ett maxbelopp för ett Naturum samt en inriktning för vilken profil ett sådant ska ha och därefter utlysa en tävling där både Skateholm och Smygehuk ingår som möjliga alternativ.

Barnperspektiv

I beredningen av detta förslag har barn inte medverkat. Däremot bör barn och unga medverka i utformning av Naturum när beslut om placering tagits. Dessutom är det viktigt att barn och ungas behov och intressen tillgodoses i utformningen av ett Naturum då de utgör en viktig målgrupp för syftet med ett naturum.

Förslag till beslut

Utskottet för hållbar utveckling föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå kommunstyrelsen besluta att föreslå kommunfullmäktige besluta

att besvara medborgarförslagen med att Trelleborgs kommun ska verka för ett Naturum i kommunen,

att uppdra åt kommunstyrelsen att samordna en utredning av ett Naturum vid Smygehuk eller Skateholm med start 2018 tillsammans med berörda nämnder och bolag, samt

att återkomma i budgetdialog 2019 med behov av investeringsmedel och förslag till externfinansiering och samverkan med bolag.

Skickas till

Kommunstyrelsen

Tekniska nämnden
Samhällsbyggnadsnämnden

Bilagor.

Skrivelse 2016-03-31 från SBF och TF med bilaga ”Naturum i Trelleborg?”